

JOLANTA GAJDA

Projektowane zmiany w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych

Wprowadzenie

W dniu 23 października 2014 r. sejm przyjął rządowy projekt ustawy o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej. W ramach tej ustawy nowelizuje ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych¹ [zwaną dalej „ustawą”] w zakresie przepisów dotyczących określenia wymogu krajowości eksportowanych produktów i usług. Nowelizacja wprowadza do ustawy nowe artykuły 6a–6d oraz zastępuje dotychczasowy przepis delegujący z art. 8 ust. 2, upoważniający Ministra Gospodarki do wydania rozporządzenia wykonawczego, przepisem art. 6e. Artykuły 6a–6d wprowadzają do treści ustawy istotne regulacje dotyczące zdefiniowania wymogu krajowości produktów i usług, jako warunku udzielenia ochrony ubezpieczeniowej przez KUKĘ SA. Delegacja natomiast upoważnia Ministra Gospodarki, w porozumieniu z Ministrem Finansów, do zróżnicowania maksymalnego poziomu składników zagranicznych w zależności od rodzaju eksportowanych produktów i usług lub okresu kredytu oraz do określenia rodzaju dowodów, na podstawie których ustala się pochodzenie produktu lub usługi. Nowe przepisy mają na celu zastąpienie dotychczasowego rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 6 sierpnia 2001 r. w sprawie maksymalnego procentowego udziału składników pochodzenia zagranicznego w eksportowanym w ramach kontraktu eksportowego produkcie finalnym, umożliwiające uznanie tego produktu za krajowy² [zwane dalej „rozporządzeniem z 2001 r.”].

1. Obowiązujące regulacje

Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA [zwana dalej „Korporacją”] jest jedyną instytucją ubezpieczeniową w Polsce oferującą polskim eksporterom ubezpieczenia gwarantowane

1. Dz. U. z 2004 r., Nr 96, poz. 959, z 2005 r., Nr 143, poz. 1204 oraz z 2009 r., Nr 161, poz. 1277 i Nr 215, poz. 1662.
2. Dz. U. Nr 101, poz. 1097.

przez Skarb Państwa. Celem tych ubezpieczeń jest tworzenie warunków sprzyjających promocji polskiego eksportu na warunkach kredytowych i wzmocnieniu pozycji polskich eksporterów oraz ich towarów i usług na rynku międzynarodowym.

Podstawowym warunkiem udzielenia przez Korporację ochrony ubezpieczeniowej ze wsparciem Skarbu Państwa, wskazanym w ustawie, jest spełnienie wymogu krajowego pochodzenia produktu (usługi) zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu z 2001 r. Wymóg ten wynika z treści art. 6 ustawy, stanowiącego, że z ubezpieczenia eksportowego oraz gwarancji ubezpieczeniowych mogą korzystać przedsiębiorcy mający miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dokonujący eksportu krajowych produktów i usług, dokonujący inwestycji bezpośrednich za granicą lub poszukujący zagranicznych rynków zbytu, jednostki finansujące kontrakty eksportowe realizowane przez tych przedsiębiorców oraz przedsiębiorcy zależni w zakresie, w jakim ubezpieczenie eksportowe będzie dotyczyć towarów i usług, które uznane zostały za towary lub usługi krajowe.

Na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy Minister Gospodarki wydał rozporządzenie z 2001 r., w którym określił maksymalny procentowy udział składników pochodzenia zagranicznego w eksportowanym w ramach kontraktu eksportowego produkcie finalnym (umożliwiający uznanie tego produktu za krajowy), w wysokości 50 proc. wartości transakcyjnej eksportowanego produktu finalnego, z tym że:

- 1) dla kabli światłowodowych, samolotów rolniczych i sportowych oraz wyrobów farmaceutycznych udział ten wynosi 60 proc.;
- 2) dla systemów komputerowych i urządzeń elektronicznej techniki obliczeniowej oraz wyrobów przemysłu elektrotechnicznego, elektronicznego i teletechnicznego udział ten wynosi 80 proc.;
- 3) dla eksportu usług budowlanych udział ten wynosi 90 proc.

Jednocześnie wymienione rozporządzenie stanowi, że wartość składników pochodzenia zagranicznego w eksportowanym w ramach kontraktu eksportowego produkcie finalnym stanowi różnica między wartością transakcyjną a wartością składników pochodzenia krajowego, z zastrzeżeniem ust. 2 w § 2. Zgodnie z tym przepisem wartość składników pochodzenia zagranicznego nie obejmuje:

- 1) surowców i półfabrykatów pochodzących z importu, użytych do produkcji produktu finalnego, które nie są wydobywane i wytwarzane w kraju;
- 2) wynagrodzenia krajowego przewoźnika, gdy na przewożony ładunek wydano polski dokument przewozowy, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 3) składki ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia towaru stanowiącego przedmiot eksportu, jeżeli ubezpieczycielem jest podmiot posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz,
- 4) kosztów transportu wykonywanego przez przewoźnika innego niż krajowy, jeżeli eksporter złoży zaświadczenie ministra właściwego do spraw transportu, stwierdzające niemożność skorzystania z usług przewoźnika krajowego.

Redakcję przepisów rozporządzenia z 2001 r. cechuje lakoniczność i brak przejrzystości. Nie jest jasne, co należy zaliczyć do poszczególnych składników, a zasada, że wartość składników pochodzenia zagranicznego stanowi różnica między wartością transakcyjną a wartością składników pochodzenia krajowego, prowadzi do wniosku, że wszystkie składniki, które nie są pochodzenia zagranicznego, stanowią składnik pochodzenia polskiego (czyli część zagraniczna i krajowa składają się na wartość transakcyjną). Sama wartość transakcyjna również nie jest zdefiniowana, poza ogólną wskazówką, że stanowi ona cenę transakcyjną „produktu finalnego eksportowanego w ramach kontraktu eksportowego”. Wydaje się, że takie elementy ceny, jak koszty i marża przedsiębiorcy, należałoby także zaliczyć do składników pochodzenia krajowego. Równocześnie

problemy interpretacyjne stwarza przepis rozporządzenia z 2001 r. stanowiący, że do wartości składników pochodzenia zagranicznego nie jest zaliczana wartość surowców i półfabrykatów pochodzących z importu, użytych do produkcji produktu finalnego, które nie są wydobywane i wytwarzane w Polsce. Nie jest przy tym jasne, czy chodzi o niewydobywanie/niewytwarzanie „w ogóle”, czy też o surowce i półfabrykaty o określonych parametrach (np. technicznych). W związku z tym wykazanie, że określony surowiec (produkt) „użyty” do realizacji kontraktu eksportowego nie jest wydobywany/wytwarzany w kraju, nastęrcza ogromne trudności dowodowe. Ponadto uznanie, że faktycznie mamy do czynienia z takim surowcem lub półfabrykatem, powoduje, że jego wartość automatycznie jest zaliczana do składników pochodzenia polskiego (ponieważ zawsze sumę składników odnosimy do wartości transakcyjnej). Równocześnie rozporządzenie nie wskazuje, w jaki sposób poszczególnym składnikom należy nadawać przymiot „polskości” lub „zagraniczności”, dlatego uprawnione wydaje się (w oparciu o przepisy tego rozporządzenia) twierdzenie, że towar pochodzący w 100 proc. z importu, nabyty następnie od importera przez ubezpieczającego, staje się w 100 proc. składnikiem pochodzenia polskiego (przyjmujemy kryterium siedziby wystawcy faktury zakupu dla ubezpieczającego). Ponadto rozporządzenie nie odnosi się do sytuacji, gdy wykonanie kontraktu eksportowego zostaje przerwane przed zakończeniem jego realizacji i dostarczeniem produktu finalnego, stąd nie wiadomo, czy i w jaki sposób określić w takim przypadku procentowy udział składników pochodzenia zagranicznego w eksportowanym w ramach kontraktu eksportowego produkcie finalnym.

2. Potrzeba zmiany

Rozporządzenie z 2001 r. w niezmienionym kształcie obowiązuje już od ponad dziesięciu lat, a jego nieprecyzyjne, nieprzystające do zmieniającego się otoczenia gospodarczego i dość restrykcyjne (w opinii eksporterów oraz banków finansujących polski eksport) postanowienia stanowią istotną barierę korzystania z usług Korporacji. Dlatego zarówno Korporacja, polscy eksporterzy, jak i banki finansujące polski eksport od wielu lat zgodnie postulują potrzebę zmiany obowiązującego rozporządzenia. Z badania ankietowego przeprowadzonego przez Korporację z marca 2013 r. wśród banków wynika, że w opinii 50 proc. badanych banków polskie firmy mają trudności z udowodnieniem spełnienia wymogu krajowego pochodzenia produktów/usług w eksporcie, co skutkuje odmową finansowania eksportu przez bank, szczególnie w takich branżach, jak: maszyny i urządzenia/linie technologiczne, środki transportu oraz usługi budowlane i realizacja kompletnych obiektów. Zdaniem zdecydowanej większości badanych (70 proc.) uzasadnione jest złagodzenie kryterium krajowości produktów/usług w aspekcie skorzystania z ubezpieczeń ze wsparciem Skarbu Państwa, co według 80 proc. badanych wpłynie pozytywnie na wzrost finansowania przez banki transakcji eksportowych.

Wyeliminowanie wątpliwości związanych z okazywaniem tzw. krajowego pochodzenia produktu/usługi umożliwi tym samym objęcie większej grupy towarów gwarantowanymi przez Skarb Państwa ubezpieczeniami eksportowymi. Rozporządzenie, z uwagi na poważne braki w zakresie regulacji oraz wątpliwości interpretacyjne, od wielu lat stwarza dla polskich przedsiębiorców niepewność co do warunków oferowanego przez Korporację ubezpieczenia eksportowego, co wpływa na ocenę tego ubezpieczenia jako nie w pełni efektywnego zabezpieczenia udzielanego eksporterowi lub podmiotowi finansującemu transakcję eksportową. Stanowi to poważną barierę w rozwoju wykorzystania ubezpieczeń eksportowych jako mechanizmu wsparcia przedsiębiorców (eksporterów).

Jednocześnie uzasadniona jest zmiana samej delegacji ustawowej z art. 8 ust. 2 ustawy z uwagi na „blankietowość” obecnego upoważnienia.

W ciągu ponad dziesięcioletniego okresu, jaki minął od wprowadzenia przepisów rozporządzenia, dogłębnym zmianom uległa zarówno światowa wymiana gospodarcza, jak i polski eksport. Wzrosło znaczenie międzynarodowego podziału pracy, a towary będące przedmiotem handlu międzynarodowego są w wyższym stopniu oparte na podzespołach i elementach wyprodukowanych w wielu krajach, niż było to praktykowane wcześniej. W procesie tym uczestniczą także polscy eksporterzy. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż próg co najmniej 50 proc. udziału składników pochodzenia krajowego – co do zasady – wydaje się łatwiejszy do zachowania w przypadku produktów mniej zaawansowanych technologicznie, a trudniejszy (bądź wręcz niemożliwy) w przypadku produktów wysokiej technologii (np. w sytuacji całkowitego braku producentów niektórych podzespołów w Polsce). Polska gospodarka nie należy do wysoko innowacyjnych i stąd w produkcji, a następnie w eksporcie towarów wysokiej technologii, w wyższym stopniu niż innowacyjne gospodarki musi się posługiwać towarami pochodzącymi z importu.

Przeprowadzona przez Korporację analiza podobnych systemów ubezpieczeń kredytów eksportowych funkcjonujących ze wsparciem państwa w innych krajach wykazała, że dopuszczalna wysokość procentowego udziału składników zagranicznych, co do zasady, zróżnicowana jest w zależności od tego, czy transakcję realizuje się w okresie ryzyka do 2 lat, (ryzyko krótkoterminowe, *short term*), czy w dłuższym okresie (ryzyko średnio- i długoterminowe, *long term*), bądź w zależności od ryzyka kraju dłużnika (wg klasyfikacji OECD). W niektórych krajach w określonych przypadkach udział składników zagranicznych może wynosić nawet 100 proc. (tak jest np. w przypadku Niemiec, Austrii, Finlandii w transakcjach krótkoterminowych) bądź wymagane jest wyłącznie przedstawienie przez eksportera świadectwa wskazującego na krajowe pochodzenie eksportowanego towaru (Niemcy, Austria, Węgry). Inne stosowane rozwiązanie to odejście (co do zasady lub w określonych przypadkach) od wymogu zachowania odpowiedniego maksymalnego udziału składników pochodzenia zagranicznego na rzecz określenia tzw. interesu narodowego jako przesłanki ubezpieczenia ryzyka eksportowego przez agencję rządową. W takich wypadkach bada się wpływ transakcji eksportowej na gospodarkę danego kraju, PKB, eksport technologii powstałej w danym kraju (Finlandia, Norwegia).

Zarówno eksporterzy, jak i banki finansujące polski eksport od dłuższego czasu wskazują na potrzebę zmian regulacji dotyczących krajowości produktu. Zgłaszane do Korporacji uwagi, wyżej wskazane analizy, a także doświadczenie zdobyte przez Korporację podczas stosowania przepisów rozporządzenia z 2001 r. wykazują potrzebę nadania regulacjom dotyczącym wymogu krajowości eksportowanych produktów i usług większej przejrzystości i elastyczności oraz ujęcia w normy kwestii pominiętych w dzisiaj obowiązujących regulacjach.

Podsumowując, postulaty reformy tego zagadnienia sprowadzają się przede wszystkim do: bardziej precyzyjnego zdefiniowania podstawowych pojęć (co pozwoli przynajmniej w części wyeliminować wątpliwości interpretacyjne);

- 1) zmiany wysokości maksymalnego udziału składników pochodzenia zagranicznego z uwzględnieniem warunków oferowanych przez rządowe agencje kredytów eksportowych z innych krajów;
- 2) określenia wymogu krajowości eksportowanych produktów i usług w przypadku:

- 3) reasekuracji (ubezpieczenia eksportowego realizowanego w formie ubezpieczenia pośredniego, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 ustawy), czyli w sytuacji, gdy polski przedsiębiorca jest wyłącznie poddostawcą albo podwykonawcą w ramach kontraktu eksportowego realizowanego przez przedsiębiorcę zagranicznego i ubezpieczonego przez agencję z jego kraju i następnie reasekurowanego przez Korporację;
 - a) gdy kontrakt eksportowy został zrealizowany tylko częściowo;
 - b) w sytuacji, gdy założenia eksportera odnośnie spełnienia wymogu krajowości eksportowanego produktu bądź usługi nie zostają zrealizowane z przyczyn niezależnych od eksportera, wynikłych w trakcie realizacji kontraktu eksportowego, **i których eksporter nie mógł przewidzieć** (konieczność udziału składników pochodzenia zagranicznego w większej części niż zakładana, np. z powodu niemożności zrealizowania dostaw przez kontrahenta krajowego lub jego upadłości) oraz
- 4) wskazania przykładowego katalogu dokumentów, w oparciu o które będzie dokonywana weryfikacja spełnienia wymogu krajowości produktu lub usługi.

3. Nowe regulacje

Zawarta w ustawie o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej nowelizacja ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych przenosi regulacje dotyczące wymogu krajowości eksportowanych produktów i usług z rozporządzenia Ministra Gospodarki do tejże ustawy, pozostawiając dla przepisów wykonawczych (wydanych na mocy nowej delegacji zawartej w art. 6e) kwestie zróżnicowania maksymalnego procentowego udziału składników pochodzenia zagranicznego w zależności od rodzaju eksportowanych produktów i usług lub okresu kredytu oraz określenia dowodów, na podstawie których ustala się pochodzenie produktu lub usługi.

Do ustawy wprowadzono nowy przepis art. 6a ust.1, który stanowi, że produkt lub usługę uznaje się za krajowe, jeżeli udział składników pochodzenia zagranicznego, w zależności od rodzaju eksportowanych produktów i usług lub okresu kredytu, w przychodzie netto z realizacji kontraktu eksportowego wynosi maksymalnie od 50 proc. do 90 proc. Przedział ten stanowi ramy, które Minister Gospodarki musi uwzględnić w nowym rozporządzeniu. Równocześnie wprowadzono zmianę, odnosząc maksymalny procentowy udział składników pochodzenia zagranicznego w „przychodzie netto z realizacji kontraktu eksportowego” (dotychczas była to „wartość transakcyjna”). Załączony do rządowego projektu ustawy o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej projekt rozporządzenia modyfikuje maksymalny procentowy udział składników pochodzenia zagranicznego w przychodzie netto z realizacji kontraktu eksportowego poprzez określenie go na poziomie:

- 1) dla kontraktów eksportowych zawartych na okres kredytu poniżej dwóch lat – w wysokości 70 proc. przychodu netto, z wyjątkiem usług budowlanych, dla których maksymalny procentowy udział składników pochodzenia zagranicznego wynosi 90 proc. przychodu netto, oraz systemów komputerowych, urządzeń elektronicznej techniki obliczeniowej, wyrobów przemysłu elektrotechnicznego, elektronicznego i teletechnicznego, statków powietrznych, statków morskich i statków żeglugi śródlądowej, dla których maksymalny procentowy udział składników pochodzenia zagranicznego wynosi 80 proc. przychodu netto;
- 2) dla kontraktów eksportowych zawartych na okres kredytu dwóch lub więcej lat – w wysokości 60 proc. przychodu netto, z wyjątkiem usług budowlanych, dla których maksymalny

procentowy udział składników pochodzenia zagranicznego wynosi 90 proc. przychodu netto, oraz systemów komputerowych, urządzeń elektronicznej techniki obliczeniowej, wyrobów przemysłu elektrotechnicznego, elektronicznego i teletechnicznego, statków powietrznych, statków morskich i statków żeglugi śródlądowej, dla których maksymalny procentowy udział składników pochodzenia zagranicznego wynosi 80 proc. przychodu netto.

Dodatkowo, w art. 6b ust. 2 i art. 6a ust. 2 ww. ustawy doprecyzowano, że udział składników pochodzenia zagranicznego ustala się w odniesieniu do ogółu produktów lub usług, eksportowanych w ramach kontraktu eksportowego, a w przypadku reasekuracji udział ten oblicza się w stosunku do części kontraktu eksportowego realizowanej przez krajowego przedsiębiorcę. W art. 6b ust. 3 wprowadzono zasadę, że spełnienie wymogu krajowości eksportowanych produktów i usług może nastąpić poprzez wykazanie jedynie minimalnego procentowego udziału składników pochodzenia krajowego.

Nadto przepis art. 6c zawiera definicję składników pochodzenia zagranicznego i krajowego produktów i usług. Proponuje się, aby składnikiem pochodzenia zagranicznego były koszty wytworzenia lub cena nabycia w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³, poniesione przez przedsiębiorcę w związku z realizacją kontraktu eksportowego na rzecz:

- 1) dostawców i usługodawców będących osobami prawnymi lub jednostkami nieposiadającymi osobowości prawnej mającymi siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) pracowników, dostawców i usługodawców będących osobami fizycznymi nieposiadającymi miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

oraz

- 3) organów władzy publicznej państw obcych.

Składniki pochodzenia krajowego są zdefiniowane jako wszystkie pozostałe, niewymienione w art. 6c ust. 1 (tj. niespełniające definicji składników zagranicznych), koszty wytworzenia lub cena nabycia w rozumieniu ustawy o rachunkowości z 1994 r., poniesione przez przedsiębiorcę w związku z realizacją kontraktu eksportowego, a dodatkowo – poniesione przez przedsiębiorcę w związku z realizacją kontraktu eksportowego – koszty zakupu surowców lub półfabrykatów, które nie są wydobywane ani wytwarzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub ich odpowiedniki (wydobywane lub wytwarzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) nie posiadają parametrów określonych w kontrakcie eksportowym. Składnikiem krajowym jest również marża z realizacji kontraktu eksportowego uzyskana przez eksportera.

W przypadku niezrealizowania kontraktu eksportowego w całości proponuje się, aby pochodzenie produktu lub usługi eksportowanych w ramach kontraktu eksportowego, na wniosek ubezpieczającego, ustalane było dla produktów lub usług, które miały być dostarczone, w odniesieniu do zakładanego w momencie zawierania kontraktu eksportowego ogółu produktów lub usług, które miały być dostarczone w ramach tego kontraktu.

Proponuje się również stosowanie powyższych zasad (na wniosek ubezpieczającego) w razie zajścia w trakcie realizacji kontraktu eksportowego niezależnych od przedsiębiorcy okoliczności, skutkujących utratą przez eksportowany produkt lub usługę statusu „krajowego” w rozumieniu cytowanych przepisów. Okoliczności te dotyczą zwłaszcza takich zdarzeń, jak zmiana kursów walutowych, cen podstawowych surowców i półfabrykatów oraz usług wykorzystywanych w trakcie realizacji kontraktu eksportowego.

3. Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.

Zgodnie z art. 6b ust. 1 ustalenie pochodzenia produktu lub usługi następuje na podstawie dowodów przedstawionych przez ubezpieczającego. Równocześnie projekt rozporządzenia wskazuje rodzaje dowodów, na podstawie których ustala się pochodzenie produktu lub usługi. Lista obejmuje następujące rodzaje dowodów:

- 1) kalkulację składników pochodzenia krajowego i/lub pochodzenia zagranicznego;
- 2) faktury lub inne dokumenty dotyczące sprzedaży przedmiotu kontraktu eksportowego;
- 3) dokumenty dotyczące wartości składników pochodzenia zagranicznego składników pochodzenia krajowego, w tym faktury i inne dokumenty dotyczące nabycia tych składników, wydruki analityczne z kont systemu finansowo-księgowego, inne dokumenty i informacje dotyczące poniesionych kosztów wytworzenia i ceny nabycia produktu lub usługi;
- 4) oświadczenie o braku poniesienia przez przedsiębiorcę w związku z realizacją kontraktu eksportowego jakichkolwiek kosztów wytworzenia lub ceny nabycia będących składnikami pochodzenia zagranicznego w rozumieniu art. 6c ust. 1 ustawy;
- 5) kalkulację i dokumenty dotyczące wartości marży na realizacji kontraktu eksportowego, a także
- 6) inne dowody, niezbędne do ustalenia pochodzenia produktu lub usługi.

W związku z nową delegacją zawartą w nowelizacji, proponuje się wykreślenie dotychczasowego art. 8 ust. 2 ustawy.

Przepisy przejściowe stanowią natomiast, że do umów z zakresu ubezpieczenia eksportowego zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej oraz spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie będą miały zastosowanie dotychczasowe przepisy, chyba że ubezpieczający złoży wniosek o zastosowanie przepisów w nowym brzmieniu.

Podsumowanie

Proponowane zmiany treści ustawy powinny się przyczynić do zwiększenia pewności prawnej dla eksporterów i banków finansujących eksport odnośnie spełnienia ustawowego kryterium „krajowości” eksportowanych towarów i usług. Po nowelizacji ustawy znikną najczęściej zgłaszane przez przedsiębiorców – eksporterów oraz jednostki finansujące kontrakty eksportowe – problemy ze spełnieniem kryterium „krajowości” eksportowanych towarów bądź usług: bardzo niejasne zdefiniowanie w dotychczasowych przepisach zakresu elementów zaliczanych do składników krajowych i zagranicznych, wątpliwości co do zaliczenia marży do tych składników oraz nieuwzględnienie w przepisach zdarzeń takich jak brak zakończenia realizacji kontraktu eksportowego i wystąpienie w trakcie jego realizacji nadzwyczajnych okoliczności, które miały wpływ na osiągnięty poziom „krajowości”.

JOLANTA GAJDA – radca prawny, dyrektor ds. prawnych GSP w Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA.

